

90 jaar oud en springlevend.

Moeder Oostendse, een Oostendse studentenclub in Leuven (1912-2002) (slot)

door Michaël-W. SERRUYS

Moeder Oostendse: haar werking en haar plechtigheden

Laten we nu, na de geschiedenis bekeken te hebben, de jaarlijkse werking van Moeder Oostendse bezien. Een studentenclub bestaat uit een tweetal soort leden, de commilitones of volwaardige leden en de schachten. Elk nieuw lid dat zich bij een studentenclub aanmeldt in het begin van het academiejaar, wordt een 'feut' genoemd. Officieel is deze persoon nog geen lid van de club, dat wordt hij pas na de 'doop'. Gedurende deze plechtigheid, die meestal eind november/begin december plaats heeft, wordt de feut op een ludieke manier als 'schacht' of kandidaat-lid in de club opgenomen. Dit doet hij door een aantal opdrachten te vervullen, een glas jus de wak (mengsel waar kervelsoep, ketchup, martini enkele van de vele ingrediënten zijn) te ledigen, een glas zeewater te drinken en tenslotte zijn eed van trouw aan de club te zweren met zijn hand op een vissenkop of een varkensschedel. De schacht krijgt tijdens de doop een 'clubnaam'. Deze clubnaam, die meestal een anecdotische oorsprong heeft, gaat hij de rest van zijn clubcarrière dragen. Het is trouwens niet zeldzaam dat clubleden de ware namen van hun mede-clubleden niet kennen. Als de schacht gedurende de rest van het jaar actief heeft meegeholpen, wordt hij in april/mei ontgroend. Tijdens de 'ontgroening' ondervraagt de schachtenmeester de schacht over zijn kennis van de studentenliederen, waaronder het clublied, en de clubgeschiedenis. Na deze ondervraging wordt de schacht als volwaardig lid of 'commilito' opgenomen. Hierdoor is de ontgroening een belangrijke plechtigheid. Pas na deze plechtigheid kan de kersverse commilito meestemmen en meedingen naar een bestuursfunctie. Na het stemmen kunnen eventueel afstuderende commilitones het studentenleven vaarwel heten tijdens de zeer emotionele 'zwanenzang', waarbij ze hun bierglas stuk moeten slaan.

Het presidium bestaat normaal gezien uit acht presidiumleden en wordt aangevoerd door de senior (in andere clubs ook wel preses genoemd). Deze moet de clubavonden leiden en ook instaan voor de jaarlijkse organisatie. Hij wordt bijgestaan door de zeven andere presidiumleden. De zeven andere functies, die cumuleerbaar zijn, zijn die van vice-senior (vervanger van de senior), quaestor (financiën), scriptor (secretaris), sportführer (organisatie van sportactiviteiten), zedenmeester (ordehandhaving op zangfeesten), cantor (voorzinger op zangfeesten) en schachtentemmer. Deze laatste heeft als taak de schachten te begeleiden tot commilitones. Het presidium of bestuur wordt elk jaar, net na de ontgroening, verkozen door de ouderejaars, de net ontgroende commilitones en de eventueel aanwezige oud-studenten. Soms, maar dit is zeldzaam, komt een commilito honoris causa ook meestemmen. Een commilito honoris causa is iemand die wegens een persoonlijke verdienste ten aanzien van de club als commilito is benoemd. Zo is de Oostendse oud-burgemeester Julien Goekint bijvoorbeeld commilito honoris causa van Moeder Oostendse.

De doop, ontgroening en zwanenzang zijn de belangrijkste plechtigheden van het clubjaar. Maar gedurende het jaar worden er tal van andere activiteiten georganiseerd, zoals bijvoorbeeld kaarten, bowlen, biljarten, film- en spelletjesavonden, kroegentochten, etc. Uiteraard zijn er ook een paar cantussen of zangfeesten. Het SK en de West-Vlaamse gilde organiseren behalve elk jaar een reuzecantus, ook elk jaar een voetbalcompetitie tussen alle andere studentenclubs. Uiteraard bezoekt Moeder Oostendse ook de activiteiten van die de andere clubs verzorgen, zoals fuifen, cocktailparty's en galabals. Deze laatste activiteiten zijn van groot belang voor de studentenclubs, daar zij voornamelijk, samen met sponsoring, hieruit hun inkomsten halen. Ook Moeder Oostendse

moet zich elk jaar bezighouden met het organiseren van een beachparty en een galabal. De inkomsten gaan, behalve naar de organisatie van voornoemde activiteiten, voornamelijk op aan bier. Het meeste wordt gedronken in het eigen clubcafé. Dit laatste is meestal een populair studentencafé dat als postadres, verzamel- en vergaderzaal voor de studentenclub fungeert. Clubcafé's zijn altijd te herkennen doordat het wapenschild van de club aan de muur hangt. De uitvalbasis van Moeder Oostendse is sinds lange tijd, het door oud-senior Mike Loontjens gerunde, 'café de confrater' op de grote markt tegenover het Leuvense stadhuis.

Symbolen en attributen van Moeder Oostendse

Zoals we gezien hebben, zijn de petten en linten belangrijke attributen in het clubleven. Het was immers om zich van de Waalse studenten te onderscheiden dat men de Duitse pet was gaan dragen. Kortom de kleurrijke petten en linten waren onderscheidingstekens. Dankzij de petten en linten kon de Vlaamse student zich ten eerste onderscheiden van de gewone burger of man in de straat, ten tweede van de Waalse studenten en ten laatste waren de gedragen kleuren een manier om zijn regionale afkomst te beklemtonen. Volgens de studentencodex zijn petten en linten zichtbare tekenen van overtuiging en solidariteit, oftewel symbolen die de drager tot waardigheid verplichten. Petten en linten zijn echter niet de enige symbolen en attributen van de studentenclub. Net als alle studentenclubs beschikt Moeder Oostendse ook over een wapenschild, een vaandel, een monogram en een commandowapen. Lint, pet, wapenschild en vaandel zijn in de clubkleuren getooid. Voor Moeder Oostendse zijn dat de kleuren van Oostende, namelijk rood-geel-rood.

Linten spelen een heel belangrijke rol in het clubleven, want aan het lint en de draagwijze kan men zien welke positie die persoon in het clubmilieu betreft. Het gewone commilitolint is 1,20 m lang en 27 mm breed en bestaat uit drie kleurbanden van de clubkleuren. Een nieuw lid krijgt zijn lint op zijn doop. Gedurende zijn schachtentijd draagt hij het lint over zijn linkerschouder en pas als hij volwaardig lid of commilito is, mag hij het over zijn rechterschouder dragen. De schachtentemmer van zijn kant draagt twee linten. Het eerste of onderste lint op zijn rechterschouder en het tweede of bovenste lint op de linkerschouder, zodat de twee linten kruiselings over elkaar heen staan. Als enige in de club dragen de senior en de oud-senioren een breed lint (2,10 m lang en 12 cm breed) met het wapenschild erop geborduurd. In Leuven dragen de presidiumleden een gewoon commilitolint, dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld Gent waar alle presidiumleden een breed lint dragen. Ook de cilindervormige studentenpetjes, cerevis, tonnetjes of potjes zijn een belangrijk door de student gedragen clubsymbool. Op de deksel, in de hoofdkleur van de club (rood voor Moeder Oostendse), staat het monogram, terwijl de zijkanten uit de drie kleurstroken van de club bestaan. Het petje wordt enkel gedragen door commilitones en altijd binnenshuis, tenzij buiten voor groepsfoto's en dergelijke.

Een ander belangrijk symbool is het wapenschild vanwege zijn prominente plaats in het clubcafé, waar het als het ware als uithangbord van de club dient. Het wapenschild van Moeder Oostendse is verticaal gedeeld. De linkerkant (als men er naar kijkt) neemt de drie zwarte sleutels op gele achtergrond van Oostende over. Aan de rechterkant vindt men diagonaal (rechtsboven naar linksonder) de drie kleurbanden (rood-geel-rood) terug met daarop het monogram in het zwart. Het wapenschild dient behalve als uithangbord om de thuisbasis aan te geven, ook om de eed van trouw bij de ontgroening op te zweren. De vlag of vaandel van Moeder Oostendse bestaat uit drie (rood-geel-rood) horizontale banden met daarop het monogram. Zoals het wapenschild bij elke binnenevenement aanwezig is, zo is dat met de vlag voor buitenevenementen. Zo werd de vlag bijvoorbeeld buiten gehangen bij de Leuvense Blijde Intrede van Filip en Mathilde. Het grote 'moment de gloire' voor de vlag van Moeder Oostende was toen de, al eerder vernoemde oud-senior Mike Loontjens, het Leuvense stadhuis beklom en de vlag aan één van haar torens ophing. De Leuvense brandweer moest een aantal weken later uitrusten om de Oostendse vlag van het stadhuis te halen!

Een ander symbool is het monogram dat op het wapenschild en de vlag terugkomt. Het monogram is een zeer oude Duitse studententraditie uit de 18de en begin 19de eeuw. Tijdens de ondergrondse strijd van de Duitse studentenclubs voor een ééngemaakt Duitsland was het monogram of 'zirkel' een manier om de naam van de club op een versluierde manier te vernoemen. Tegenwoordig wordt het monogram, behalve op het wapenschild en op de vlag, nog altijd gebruikt in de correspondentie tussen clubleden. Het monogram van Moeder Oostendse bestaat uit de beginletter van de club, de 'O', met daar sierlijk doorheen gevlochten de letters 'V', 'C' en 'F'. Het geheel wordt gevolgd door een uitroepteken. De letters V,C en F zijn de beginletters van de 18de eeuwse Duitse studentenheilspreuk 'Vivat Fratres Coniuncti' (Leve de Verenigde Broeders) of 'Vivat Circulus Fratrorum' (Leve de Kring der Broeders). Tegenwoordig staan deze letters eerder voor 'Vivat, Crescat et Floreat' oftewel 'Leve, Groei en Bloei'. Het monogram van Moeder Oostendse is echter niet zo oud, want net als bij de meeste Leuvense clubs, is het pas in de jaren '30 door De Goeyse ontworpen.

Het laatste symbool is het commandowapen. Dit is een sierwapen dat dient om commando's of bevelen van de senior kracht bij te zetten op een officiële plechtigheid zoals een doop, ontgroening of cantus. De Vlaamse studententraditie kent de volgende commandowapens: een degen, een knuppel of een kuipershamer. Moeder Oostendse heeft als commandowapen een kuipershamer, die gretig door de senior gebruikt wordt om stilte te bekomen op een cantus.

Bibliografie

ARCHIEVEN

- Katholieke Universiteit Leuven. Archief en Museum van het Vlaams Studentenleven 21/74. West-Vlaamse Gilde/Moeder Oostendse.
- Katholieke Universiteit Leuven. Tabularium Universiteitsbibliotheek. Lijst van studenten 1836-1913.
- Katholieke Universiteit Leuven. Tabularium Universiteitsbibliotheek. Lijst van studenten 1919-1968.
- Studentencodex. Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond. 5e dr. Leuven, 1993, 576.
- Studentencodex. Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond. 6e dr. Leuven, 1996, 576.
- Studentencodex. Katholiek Vlaams Hoogstudenten Verbond. 7e dr. Leuven, 1999, 576.
- Privéverzameling Michael-W. Serruys.
- Privéverzameling Mike Loontjens.

KRANTEN, TIJDSCHRIFTEN

- *De Zeewacht*, 93e jaargang nr. 6, 6 februari 1987. "Moeder Oostendse uit Leuven", 702/3-702/4.
- *Ons Leven*, 48e jaargang nr. 7, 1935. "Aankondiging derde lustrum Moeder Oostendse", 124.
- *Ons Leven*, 48e jaargang nr. 9, 1935. "Lustrum bij Moeder Oostendse", 173-174.
- *Ons Leven*, 51^e jaargang nr. 2, 1938. "Moeder Oostendse in rouw", 47.

WERKEN

- Beerlandt, H., Debryne, S., Leeman, M. e.a. *Moeder Westland Leuven 110 jaar*. Leuven, 2001, 88.

- Debaeke, S. *Van schachtendoop tot zwanenzang. 100 jaar Vlaams studentenleven te Leuven. Moeder Westland.* Langemark, 1991, 278.
- De Mey, J. en Van Hoonacker, M. *1885-1985 Moeder Brugse.* Oostkamp, 1985, 285.
- Spyns, P. e.a. *Die Excellente Cronicke van de Mannen van Belang. Moeder Meense 100 jaar: 1902-2002.* S.l., 2002, 304.
- Staeren, F. *De Vlaamse studententradities (1875-1960) Herkomst – ontstaan – ontwikkeling.* Licentiaatsverhandeling, Katholieke Universiteit Leuven, dept. Geschiedenis, 1994, 203.
- Toye, M. en Van Steenkiste, L. *En kendet gij de Têwaers niet, dit liedje zal 't U leren ...* [Moeder Kortrijkse]. Heule, 1985, 400.

Internet

- www.kvhv.be Uitleg over de doelstellingen, activiteiten en het verleden van het KVHV. Er zijn ook veel links naar de verschillende studentenclubs. De link naar Moeder Oostendse functioneert echter niet.
- www.Moederoostendse.be De officiële website van de studentenclub Moeder Oostendse met allerhande verslagen van activiteiten, foto's, namen van leden, etc.

Senioren Moeder Oostendse

Jaar	Senior	Woonplaats	Studierichting
1913-1914	August Nassel	Oostende	Geneeskunde
1920-1921	Joseph Bouckaert	Oostende	Geneeskunde
1921-1922	Piet Senden	Oostende	Scheikunde
1925-1926	B. Coene	?	?
1926-1927	Marcel Iserbyt	Harelbeke	Geneeskunde
1927-1928	Michel Sintobin	Lichtervelde	Mijnbouw
1928-1929	Paul Leuridan	Torhout	Geneeskunde
1929-1930	Albert Vandenbossche	Oostende	Geneeskunde
1930-1933	André Claeys	Oostende	Geneeskunde
1933-1934	Joseph Van Leke	Middelkerke	Farmacie
1934-1935	Jean Guillemin	Oostende	Klassieke filologie
1935-1936	Romain Vermeire	Ettelgem	Geneeskunde
	Pierre Van De Weghe	Oostende	Farmacie
1936-1937	Wilfried Lootens	Gistel	Rechten
1937-1938	André De Laey	Brugge	Geneeskunde
1938-1940	Albert Masureel	Koekelare	Geneeskunde
1940-1942	Johan Buytaert	Knokke	Geneeskunde
1942-1943	Pierre Vincke	Oostende	Geneeskunde
1943-1944	Rob De Deurwaerder	Oostende	Geneeskunde
1944-1945	Roland Van Middeltem	Oostende	Economie
1945-1947	J. Berquin	?	?
1947-1949	Robert Vergison	Oostende	Geneeskunde
1949-1950	Robert Simoen	Middelkerke	Burgerlijk ingenieur
1950-1951	Octaaf Kint	Oostende	Landbouwkundig ingenieur
1951-1952	Geeraard Boddez	Gistel	Landbouwkundig ingenieur
1952-1953	Raoul Billiow	De Haan	Geneeskunde
1953-1955	Robert T'Jonck	Oostende	Rechten
1955-1956	André Deschepper	Middelkerke	Rechten
1956-1957	Daniël Mehuys	St.-Pieters-Kapelle	Geneeskunde

1957-1958	Alfons Van Rintel	Snaaskerke	Geneeskunde
1958-1959	Achiel Venmans	Zandvoorde	Economie
1959-1960	Piet Denorme	Oostende	Kinesithérapie
1960-1961	Jozef Bracke	Oostende	Geneeskunde
1961-1962	Koenraad Dewulf	Oostende	Kinesithérapie
1962-1963	M. Gyssels	?	?
1963-1964	Dirk Dewulf	Oostende	Economie
1964-1965	Raymond Clarisse	Oostende	Biologie
1965-1966	José Van Driel	?	?
1976-1978	Filip Landrieux	Oostende	?
1978-1979	Axel Willems	?	Geneeskunde
1979-1980	Luc De Broe	Harelbeke	?
1980-1981	Hendrik Vandebussche	?	?
1981-1982	Pierre Ryckewaert	?	?
1982-1983	Bart Soenen	?	?
1983-1984	Renaat Celens	?	?
1984-1985	Luigi Vervaeke	?	?
1985-1986	Olivier Drabs	?	Geneeskunde
1986-1987	Jacques Traens	?	?
1987-1988	Piet Hemschoote	Knokke	Economie
1988-1989	Paul Blomme	Brugge	?
1989-1990	Koen Hutsebaut	?	?
1990-1991	Frank Stockx	Knokke	Economie
1991-1992	Karl Neyrinck	Wevelgem	Economie
1992-1993	Vincent Vandebussche	Bredene	Economie
1993-1994	Mike Loontjens	Oostende	Farmacie
1994-1995	Steve Desmet	Knokke	Criminologie
1995-1996	Karel Vandecappelle	Brugge	Economie
1996-1997	Bertrand Deroisy	Knokke	Burgerlijk ingenieur
1997-1998	Stijn Delboo	Ieper	Economie
1998-1999	Stijn Dejaegher	Ieper	Economie
1999-2000	Karl Odent	Oostende	Rechten
2000-2001	Jan Vlieghe	Middelkerke	Economie
2001-2003	Alexandre Devos	Waregem	Economie

Clublied van Moeder Oostendse

Geschreven door August Nassel en Franz Lambrecht

*Leve de Torre van Oostende,
 Je kunt ze zien al waar je blende.
 Klaarder dan de mane, dan een kletsekop in brand,
 Er is geen één lantaren die aan onze Torre kan,
 O ja ja, wij komen van het Sas,
 O ja ja, wij komen van het Sas,
 O ja ja, wij komen van het Sas,
 We drinken nog een glas,
 En we ... nog een plas.
 Okker de boane, suker de kroane,
 Pimpajoene leerze,
 Oender de zèè, potje karèè,
 Danst de pimperlletjes*